

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **D. H.,** zastoupen JUDr. Petrem Novotným, advokátem se sídlem Slezská 874/36, Praha 2, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie,** se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. 1. 2016, č. j. 4 A 85/2015 - 37,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy (dále jen „správní orgán prvního stupně“), vydala rozhodnutí ze dne 2. 5. 2015, č. j. KRPA-210543-83/ČJ-2014-000022, kterým bylo žalobci (dále jen „stěžovatel“) uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 a § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), přičemž doba, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena v délce tří let. Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podal stěžovatel odvolání. Žalovaný

rozhodnutím ze dne 16. 10. 2015, č. j. CPR-16055-3/ČJ-2015-930310-V231, odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji rozsudkem ze dne 5. 1. 2015, č. j. 4 A 85/2015 - 37, zamítl jako nedůvodnou.

II. Podstatný obsah kasační stížnosti

Stěžovatel napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel konkrétně uvedl, že městský soud nerespektoval § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), podle kterého správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem. Veřejným zájmem je především zájem na zachování všech zásad demokratického právního státu a na přijetí takového rozhodnutí, které má v tom kterém konkrétním případě zohledňovat soukromé zájmy jak účastníka správního řízení, tak rovněž osob, které by mohly být rozhodnutím správního orgánu dotčeny. V této souvislosti stěžovatel odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 28. 6. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 24/04 (rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na www.nalus.usoud.cz), podle kterého musí být veřejný zájem v konkrétní věci zjišťován na základě poměřování nejrůznějších partikulárních zájmů po zvážení všech rozporů a připomínek, přičemž z odůvodnění rozhodnutí musí být zřetelné, proč veřejný zájem převážil nad zájmy jinými.

Podle stěžovatele městský soud ignoroval porušení § 174a zákona o pobytu cizinců, který správní orgány nesprávně aplikovaly při posouzení, zda rozhodnutí nebude nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života stěžovatele. Rozhodnutí správních orgánů představuje pro stěžovatele nepřiměřený zásah ve smyslu § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, neboť se v důsledku realizace správního vyhoštění nebude moci aktivně podílet na výchově svého dítěte. Uvedená „změkčující ustanovení“ měla být aplikována na případ stěžovatele, který má na území České republiky vytvořeno stabilní rodinné zázemí, žije ve společné domácnosti s paní T. B. D. a společně vychovávají nezletilou dceru L. D.; obě mají v České republice trvalý pobyt.

Stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu navrhl, aby rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti

Žalovaný k námitce týkající se posuzování přiměřenosti zásahu správního vyhoštění do soukromého a rodinného života stěžovatele odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí. Uvedl, že důvody, které převyšují zájem na ochraně soukromého a rodinného života stěžovatele, byly spatřovány zejména v jeho opakovaném, dlouhodobém a vědomém porušování právních předpisů, neboť opakovaně nesplnil svoji povinnost vycestovat. V zájmu soudržnosti rodiny následně mohl požádat o oprávnění k pobytu na území České

republiky, jestliže by jeho přítelkyně nemohla nebo nechtěla vycestovat do Číny, anebo se všichni nemohli přestěhovat do Vietnamu. Stěžovatel, byť zastupován právním zástupcem, ani nevyužil možnosti podat žádost o odstranění tvrdosti správního vyhoštění podle § 122 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel svým chováním potvrdil svůj odmítavý postoj k akceptování morálních a společenských norem, jakož i právních předpisů České republiky, které nehodlá respektovat ani v zájmu zajištění plnohodnotného rodinného zázemí pro svoji dceru a přítelkyni.

Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Podstatou hlavní námitky stěžovatele v kasační stížnosti je posouzení přiměřenosti napadeného rozhodnutí o správním vyhoštění ve smyslu § 119a odst. 2 a § 174a zákona o pobytu cizinců. Zatímco správní orgán prvního stupně, žalovaný a rovněž městský soud dospěli k závěru o přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele, neboť v dané věci převáží v důsledku chování stěžovatele potřeba ochrany veřejného zájmu, stěžovatel považuje zásah za nepřiměřený.

Podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince.

Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců pak při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště.

Právo každého na respektování soukromého a rodinného života plyne mj. z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva“), kterou je Česká republika vázána. Podle článku 8 odst. 1 Úmluvy má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Podle odst. 2 státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy

je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

V případech, ve kterých je spojena otázka možného porušení práva na respektování rodinného či soukromého života a nuceného vycestování cizince, jako tomu je i v nyní projednávané věci, je přitom nezbytné vycházet také z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“). Jak již uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 5. 3. 2013, č. j. 8 As 118/2012 - 45 (rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), „[t]*ato judikatura zohledňuje zejména: (1) rozsah, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délku pobytu cizince ve smluvním státě, který hodlá cizince vyhostit, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, např. nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „imigrační historii“ cizince, tedy porušení pravidel cizineckého práva v minulosti, (6) povahu a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem (viz např. rozsudek velkého senátu ze dne 18. 10. 2006, Üner proti Nizozemsku, č. 46410/99, body 57-58, a rozsudky ze dne 31. 1. 2006, Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku, stížnost č. 50435/99, bod 39, či ze dne 28. 6. 2011, Nunez proti Norsku, stížnost č. 55597/09, bod 70). Všechna uvedená kritéria je třeba posoudit ve vzájemné souvislosti a porovnat zájmy jednotlivce na pobytu v dané zemi s opačnými zájmy státu, např. nebezpečím pro společnost či ochranou veřejného pořádku. Právo vyplývající z čl. 8 Úmluvy totiž není absolutní a je zde prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu.*“

Nejvyšší správní soud konstantně zastává názor, že výklad pojmu „*nepřiměřený zásah do rodinného nebo soukromého života*“ a podřazení zjištěného skutkového stavu tomuto pojmu je otázkou výkladu práva a jeho aplikace na zjištěný skutkový stav za využití citovaných kritérií stanovených judikaturou ESLP, nikoliv předmětem volného správního uvážení (srov. např. rozsudek ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 17/2013 - 50, nebo ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 102/2013 - 31). Přestože právo vyplývající z čl. 8 Úmluvy není absolutní a existuje zde prostor pro vyvažování zájmů jednotlivce a zájmů státu, nejedná se o správní uvážení, jak je chápáno českou právní teorií a judikaturou (viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42, publ. pod č. 906/2006 Sb. NSS, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, publ. pod č. 375/2004 Sb. NSS, ze dne 26. 10. 2007, č. j. 4 As 10/2007 - 109, ze dne 23. 10. 2008, č. j. 8 As 56/2007 - 151, nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 9. 2008, sp. zn. I. ÚS 1744/08). Autonomie správních orgánů při rozhodování o vyhoštění je omezena základními právy dotčených cizinců a s tím souvisejícími mezinárodními závazky České republiky (srov. nález Ústavního soudu ze dne 9. 12. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 26/07). Výklad a aplikace pojmu „*nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života*“ by proto měly být v souladu s § 65 a násl. s. ř. s. plně a meritorně soudně přezkoumatelné. Požadavek na řádný soudní přezkum rozhodnutí o správním vyhoštění ve vztahu k čl. 8 Úmluvy vyjádřil také ESLP např. v rozsudku ze dne 27. 9. 2011, *Alim proti Rusku*, stížnost č. 39417/07.

Nejvyšší správní soud se proto zabýval otázkou, zda správní orgány a následně městský soud při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění do soukromého a rodinného života stěžovatele postupovaly v intencích vnitrostátních

právních předpisů, Úmluvy a judikatury ESLP, jejichž promítnutí do vnitrostátního práva ostatně představují právě § 119a odst. 2 a § 174a zákona o pobytu cizinců (srov. též čl. 5 a bod 22 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí).

Z obsahu správního spisu vyplývají následující skutečnosti. Z protokolu ze dne 7. 1. 2012 sepsaného se stěžovatelem plyne, že stěžovatel do České republiky poprvé přicestoval v roce 2002 za pomoci převaděčů. Dne 11. 9. 2002 bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění na dobu pěti let s platností do 11. 9. 2007 a povinností opustit území do 7. 4. 2004. Za maření výkonu rozhodnutí byl stěžovateli trestním příkazem Obvodního soudu v Praze 7 ze dne 24. 10. 2004, sp. zn. 1 T 91/2004, uložen trest vyhoštění z České republiky na dobu pěti let. Uložena byla též vyhošťovací vazba, ze které byl stěžovatel propuštěn na svobodu dne 8. 8. 2005, doba vyhoštění tedy trvala od 8. 8. 2005 do 8. 8. 2010. Dne 7. 1. 2012 byl stěžovatel kontrolován hlídkou Policie České republiky, při které nebyl schopen prokázat svou totožnost ani předložit cestovní doklad. Dne 7. 7. 2012 bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění se stanovením doby jednoho roku, po kterou nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a s lhůtou pro vycestování 30 dnů od právní moci rozhodnutí. Uvedené rozhodnutí bylo potvrzeno odvolacím správním orgánem, žaloba proti rozhodnutí o odvolání byla zamítnuta rozsudkem městského soudu ze dne 30. 1. 2013, č. j. 4 A 79/2012 - 36, který nabyl právní moci dne 1. 3. 2013. Dne 6. 3. 2013 bylo stěžovateli vydáno výjezdní vízum s platností do 31. 3. 2013. Dne 28. 5. 2014 byl stěžovatel kontrolován Policií České republiky, přičemž následnou lustrací bylo zjištěno, že stěžovatel byl od 23. 11. 2003 do 1. 3. 2014 veden v evidenci nežádoucích osob a nemá platné oprávnění k pobytu na území České republiky. Dne 3. 11. 2014 bylo správním orgánem prvního stupně vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele a doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena v délce tří let. K odvolání stěžovatele bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 2. 2015 zrušeno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 3. 11. 2014 a věc byla vrácena správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí. Dne 2. 5. 2015 bylo správním orgánem prvního stupně vydáno (již výše citované) rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele, v němž byla doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, stanovena v délce tří let, a doba k vycestování na třicet dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, které žalovaný nyní napadeným rozhodnutím zamítl a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

Stěžovatel v kasační stížnosti zejména namítá, že rozhodnutí o jeho vyhoštění představuje nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.

Z tvrzení stěžovatele v řízení před správními orgány přitom plyne, že se svou přítelkyní T. B. D., která je vietnamské státní příslušnosti, navázal vztah nejdříve v roce 2010. Dne 13. 2. 2011 se stěžovateli a jeho přítelkyni narodila dcera L. D. Stěžovatel v roce 2014 vycestoval do Polské republiky, kde rovněž neměl oprávnění k pobytu. Dceru neviděl více než rok, přítelkyni podporoval finančně, z Polské republiky plnil vyživovací povinnost k dceři. Zpět stěžovatel přicestoval především proto, že se jeho přítelkyně nacházela v těžké finanční situaci, jelikož se stala společnicí v restauraci. Stěžovatel nejdříve nebyl zapsán jako otec nezletilé dcery v rodném listu (k zapsání došlo později v průběhu

řízení o správním vyhoštění). S výjimkou přítelkyně a dcery nemá v České republice příbuzné, nesdílí společnou domácnost s občanem Evropské unie, je svobodný a v České republice nemá majetek, závazky či pohledávky. Stěžovatel disponuje finančními prostředky na vycestování do Číny a pobyt. V Číně vlastní dům, o který se starají jeho otec a matka. Stěžovatel se hodlá dobrovolně vrátit do Číny, ale nejprve musí vyřešit, co bude s jeho dcerou; vazby na domovskou zemi nepřerušil, žijí tam ostatní příslušníci jeho rodiny a má tam zázemí pro svůj návrat. Jako překážku vycestování stěžovatel ve správním řízení uváděl problém se státní příslušností své přítelkyně, která nemůže cestovat do Číny, neboť vztahy mezi Čínou a Vietnamem jsou napjaté.

Správní orgány (a posléze ani městský soud) nezpochybňovaly, že stěžovatel má na území České republiky vytvořeno určité rodinné zázemí, žije ve společné domácnosti se svou přítelkyní, s níž vychovává nezletilou dceru L. D. Jako podstatnou však vyhodnotily skutečnost, že stěžovatel navázal vztah se svou přítelkyní v době, kdy na území České republiky pobýval vědomě neoprávněně, a to dokonce v rozporu s trestem vyhoštění, který mu byl uložen poté, co nerespektoval správní vyhoštění (trest vyhoštění trval do 8. 8. 2010, dcera stěžovatele se narodila dne 13. 2. 2011). Stěžovatel ani jeho přítelkyně se proto nemohli rozumně spoléhat na to, že na území České republiky v době, kdy založili rodinu, budou moci pobývat trvale. Stěžovatel ostatně, přestože se stal otcem, neučinil ani žádné kroky k získání oprávnění k pobytu. Žalovaný v této souvislosti s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2013, č. j. 8 As 5/2013 – 43, rovněž uvedl, že stížnosti osob, které si založily rodinu až poté, co jejich pobyt byl z určitého důvodu nelegální, jsou běžně Evropským soudem pro lidská práva odmítány jako zjevně neopodstatněné.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že skutečnost, že rodinný život byl založen až poté, co dotčené osoby věděly, že jejich rodinný život je v dané zemi od počátku nejistý, je podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva zásadní (srov. rozhodnutí ESLP o přijatelnosti ze dne 26. 1. 1999, *Sarumi proti Spojenému království*, stížnost č. 43279/98, nebo ze dne 9. 11. 2000, *Shebashov proti Lotyšsku*, stížnost č. 50065/99). Jestliže se jedná o takový případ, bude vyhoštění cizince nesouladné s článkem 8 Úmluvy pouze výjimečně (např. rozhodnutí o nepřijatelnosti ze dne 24. 11. 1998, *Mitchell proti Spojenému království*, stížnost č. 40447/98, nebo ze dne 22. 6. 1999, *Ajayi a další proti Spojenému království*, stížnost č. 27663/95, nebo rozsudek ze dne 31. 1. 2006, *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, stížnost č. 50435/99). V této souvislosti lze také poznamenat, že cizincům nesvědčí žádné ústavně zaručené základní právo na pobyt na území České republiky; k tomu jsou oprávněni pouze za splnění a při respektování zákonných podmínek stanovených dotčeným státem (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 2 As 58/2009 - 99, a usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 6. 2004, sp. zn. III. ÚS 219/04, publ. pod č. 39 Sb. n. u. ÚS sv. 33, str. 591).

V této souvislosti je ovšem třeba zmínit také čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte (viz sdělení Federálního Ministerstva zahraničních věcí, publ. pod č. 104/1991 Sb.; dále jen „Úmluva o právech dítěte“). Podle uvedeného článku platí následující: „[z]*ájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány. (...) Státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, se zavazují zajistit dítěti takovou ochranu a péči, jaká je nezbytná pro jeho blaho, přičemž berou ohled na práva a povinnosti jeho rodičů, zákonných*

zástupců nebo jiných jednotlivců právně za něho odpovědných, a činí pro to všechna potřebná zákonodárná a správní opatření.“ Všeobecný komentář z roku 2003, nazvaný Obecná opatření pro provádění Úmluvy o právech dítěte (General measures of implementation of the Convention on the Rights of the Child) uvádí, že čl. 3 odkazuje na každý legislativní, administrativní a soudní orgán nebo instituci, které jsou prostřednictvím tohoto ustanovení povinny aplikovat hledisko nejlepšího zájmu dítěte prostřednictvím systematického zkoumání a zvažování možných dopadů svých rozhodnutí a postupů na práva a zájmy dítěte. Zejména budou zkoumány navrhované či existující právní předpisy, správní opatření nebo soudní rozhodnutí, včetně těch, která, ač s dětmi přímo nesouvisí, mohou je ovlivnit nepřímo. Akcentace práva na rodinný život a nejlepšího zájmu dítěte se také nutně projevuje v tom, že důvody veřejného pořádku, pro které lze například zamítnout žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, musí být skutečně velmi závažné. Míru požadované závažnosti narušení veřejného pořádku lze v takovém případě srovnávat s případy omezení práva občana Evropské unie na volný pohyb v rámci Evropské unie z důvodu veřejného pořádku (čl. 45 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie).

V kontextu dané věci nelze přehlédnout, že uvedené požadavky se musí obdobně uplatnit také při rozhodování o správním vyhoštění cizince, neboť z povahy věci jsou důsledky správního vyhoštění pro cizince a jeho rodinu daleko citelnější (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2011, č. j. 7 As 112/2011 – 65, či nález Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11).

Rovněž v nyní projednávané věci je třeba nalézt rovnováhu mezi přítomnými legitimními zájmy. Těmi jsou jednak rodinná situace stěžovatele, s důrazem na případný vliv jeho vyhoštění na ostatní rodinné příslušníky, kteří mají právo zůstat v hostitelském členském státě na základě samostatného pobytového oprávnění, jednak imigrační historie stěžovatele a jeho aktuální pobytový status (s důrazem na skutečnost, že z jeho strany v minulosti opakovaně došlo k porušení imigračních pravidel a že neprojevoval snahu svůj pobyt na území České republiky uvést do souladu s právními předpisy). Ze samotné podstaty pojmu „přiměřenost“ (§ 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců), vyplývá, že se tu poměřují minimálně dvě hodnoty, a to konkrétně právo na soukromý a rodinný život cizince s oprávněným zájmem státu na dodržování právních předpisů.

Jak Nejvyšší správní soud uvedl ve své dřívější judikatuře (navazující na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva) zásah do soukromého a rodinného života cizince způsobený jeho vyhoštěním musí mít určitou intenzitu, aby představoval porušení práv garantovaných čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (k tomu srovnej např. již rozsudky ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, či ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, oba dostupné na www.nssoud.cz). Přestože není pojem rodinného života Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod definován, je vždy vykládán s důrazem na fungující (reálný) rodinný život.

Stěžovatel pobýval na území České republiky neoprávněně, opakovaně porušil právní předpisy, pro maření výkonu rozhodnutí byl také odsouzen trestním soudem, věděl o důsledcích svého jednání a v době navázání vztahu se svou přítelkyní proto nepochybně musel počítat s tím, že se jeho společenské a rodinné vazby budou realizovat mimo území České republiky. Přítelkyně stěžovatele sice může vyhoštění stěžovatele pociťovat jako

zásah do svého soukromého a rodinného života, ale s touto možností již v době navázání vztahu se stěžovatelem měla a mohla počítat. O získání oprávnění k pobytu v České republice přitom stěžovatel neprojevil jakoukoli snahu, a to ani s ohledem na skutečnost, že se mu narodila dcera. Ve správním řízení přitom stěžovatel k otázce zásahu do soukromého a rodinného života uvedl, že svou dceru neviděl přes rok, vídal se s ní jen prostřednictvím internetu, a do České republiky přicestoval proto, aby finančně pomohl své přítelkyni. Svá tvrzení ohledně soukromého a rodinného života ovšem stěžovatel nijak blíže nerozvedl, neuvedl žádné další podrobnosti o povaze vzájemných rodinných vazeb, o jejich intenzitě, existenci silného citového vztahu apod. Tvrzení stěžovatele, které se omezilo toliko na konstatování, že má na území České republiky přítelkyni a nezletilou dceru, tak samo o sobě nelze bez dalšího označit za překážku vycestování, která by činila realizaci správního vyhoštění zcela vyloučenou. To platí tím spíše za situace, v níž stěžovatel v řízení před správními orgány uvedl, že se hodlá dobrovolně vrátit do země svého původu (Číny), kde má také rodinné zázemí a majetek. V žalobě ani v kasační stížnosti pak stěžovatel již na rozdíl od správního řízení nenamítal vietnamské státní občanství (resp. národnost) své přítelkyně, které by mělo komplikovat, aby i s dcerou vycestovala do Číny spolu s ním. Proto se ani touto okolností správní soudy nad rámec žalobních a kasačních námitek nyní zabývat nemohou.

S ohledem na uvedené lze proto konstatovat, že městský soud přiléhavě odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 17/2013 - 50, který uvedl následující: *„Správní orgány v řízení nezpochybnily hloubku citů a rodinného vztahu stěžovatele, jeho manželky a syna* [v nyní projednávané věci obdobně přítelkyně a dcery - pozn. NSS]. *Jako určující však vyhodnotily skutečnost, že stěžovatel navázal vztah s manželkou v České republice v době, kdy pobýval na území neoprávněně. Nemohl se tak rozumně spoléhat na to, že na území České republiky, kde si následně založil rodinu, bude moci pobývat trvale.* [...] *výjimečné okolnosti v projednávané věci podle Nejvyššího správního soudu nebyly naplněny.* [...] *Je nepochybné, že stěžovatel vzhledem ke svému neoprávněnému pobytu na území ČR* [...] *již při uzavření sňatku a zakládání rodinného života* [...] *mohl předvídat, že jeho setrvání na území ČR za daných podmínek může vést k nucenému správnímu vyhoštění. S těmito okolnostmi byla nepochybně seznámena i manželka stěžovatele. Nyní se tak stěžovatel nemůže s úspěchem dovolávat nepřiměřenosti dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění do jeho rodinného a soukromého života, neboť s možností nuceného odchodu z území mohl stěžovatel při navazování rodinného vztahu na území, kde nepobýval oprávněně, počítat.*“

Zákonným důvodem vylučujícím vydání rozhodnutí o správním vyhoštění totiž není jakýkoli zásah do soukromého nebo rodinného života cizince, neboť takový zásah nastává v důsledku vydání takového rozhodnutí prakticky v každém případě, nýbrž pouze nepřiměřený zásah do takového života cizince. Správním vyhoštěním stěžovatele dojde k zásahu do rodinného a soukromého života jeho samotného a jeho nezletilé dcery a přítelkyně, které se zřejmě, pokud nevycestují spolu se stěžovatelem, budou muset po určitý čas obejít bez osobní pomoci stěžovatele. Pro stěžovatele bude správní vyhoštění znamenat z povahy věci minimálně to, že po stanovenou dobu nebude moci pobývat na území České republiky. Avšak tyto skutečnosti v projednávané věci bez dalšího nezakládají naplnění podmínek § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, neboť okolnosti spočívající v osobních, finančních a sociálních komplikacích nastávají dle názoru Nejvyššího správního soudu ve většině případů vyhoštění cizince; v případě stěžovatele je třeba při této úvaze zohlednit především délku a intenzitu porušování právního řádu České republiky a

na druhé straně též skutečnost, že také v zemi původu má stěžovatel blízké příbuzné a majetek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2015, č. j. 4 Azs 4/2015 – 43).

Zásah neshledává Nejvyšší správní soud nepřiměřený ani ve vztahu k nezletilé dceři stěžovatele. Stěžovatel svou dceru neviděl více než rok, byť plnil svou vyživovací povinnost k ní. Přitom neuváděl bližší okolnosti jejich rodinného života a vzájemných vztahů a citových vazeb, jako důvod návratu do České republiky uvedl zejména obtížnou finanční situaci své přítelkyně, přičemž jeho vztah s dcerou byl po dobu cca jednoho roku omezen výlučně na elektronickou komunikaci, přičemž po hmotné stránce ji byl schopen výživným zajišťovat i ze zahraničí (v daném případě z Polska). Stěžovatel nemá žádné vazby k České republice s výjimkou své přítelkyně a dcery, přičemž podstatná je v této souvislosti také skutečnost, že stěžovatel v řízení před správními soudy ani netvrdí jakoukoli překážku, která by mu bránila ve vedení společného rodinného života s jeho přítelkyní a dcerou mimo území České republiky, sám se do Číny hodlá vrátit, přičemž má k tomu dostatek finančních prostředků a na území Číny má také rodinné zázemí a majetek.

Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že neshledal důvodnou námitku stěžovatele, neboť realizace správního vyhoštění není v jeho případě nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého a rodinného života.

Stěžovatel v kasační stížnosti dále uvedl, že správní orgány ani městský soud nerespektovaly § 2 odst. 4 správního řádu. Podle § 2 odst. 4 správního řádu „[s]*právní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly*“. Stěžovatel předestřel vlastní definici veřejného zájmu, dle které se jedná především o zájem na zachování všech zásad demokratického právního státu a na přijetí takového rozhodnutí, které má v tom kterém konkrétním případě zohledňovat jak soukromé zájmy účastníka správního řízení, tak i osob, které by mohly být rozhodnutím správního orgánu dotčeny. V konkrétní věci má být tento zjišťován na základě poměřování nejrůznějších partikulárních zájmů po zvážení všech rozporů a připomínek, přičemž z odůvodnění rozhodnutí musí být zřetelné, proč veřejný zájem převážil nad řadou jiných partikulárních zájmů.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelem uvedená obecná kritéria a zásady, jež jsou spjaty nikoliv pouze s definicí veřejného zájmu ve smyslu § 2 odst. 4 správního řádu, ale *de facto* s celým obsahem § 2 správního řádu, zejména pak s tzv. zásadou legality, byly v nyní projednávané věci dodrženy. Správní orgány a stejně tak městský soud postupovaly v souladu s právními předpisy, dostatečně se vypořádaly s tvrzeními a argumentací stěžovatele a z jejich rozhodnutí vyplývá, že své závěry činily na základě poměřování různých, v dané věci relevantních zájmů, jak výše rozvedeno.

Nejvyšší správní soud opětovně poznamenává, že v případě správního vyhoštění je třeba v každém individuálním případě posuzovat proporcionalitu mezi veřejným zájmem a ochranou subjektivních práv cizince (§ 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců). Veřejný zájem je však v tomto případě představován zejména tím, aby se na území České republiky zdržovali pouze ti cizinci, kteří dodržují zákony (srov. např. rozsudek Nejvyššího

správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 5 Azs 125/2004 - 54, publ. pod č. 864/2006 Sb. NSS, či ze dne 25. 2. 2016, č. j. 4 Azs 2/2016 - 31). Ani článek 8 Úmluvy nelze interpretovat tak, že by ukládal státu obecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, popř. napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi (rozsudek ESLP ze dne 19. 2. 1996, *Gül proti Švýcarsku*, stížnost č. 23218/94).

Z výše uvedeného vyplývá, že rozhodnutí správních orgánů ani napadený rozsudek městského soudu nejsou v rozporu s § 2 odst. 4 správního řádu, přičemž správní orgány a městský soud v dané věci dostály požadavku respektování veřejného zájmu.

Pokud stěžovatel namítal, že skutkový stav zjištěný žalovaným a potvrzený městským soudem nemá oporu ve spise, pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že uvedenou vadu řízení neshledal. Naopak je zřejmé, že právní posouzení žalovaného a městského soudu je založeno na obsahu správního spisu a není s ním v rozporu (viz výše).

V. Závěr a náklady řízení

Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel úspěch neměl a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nad rámec běžné činnosti nevznikly, takže mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 19. května 2016

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu